

2007-12-01

Utlysning

IDÉPROMEMORIOR KRING FRAMTIDENS
TRANSPORTLÖSNINGAR

1. Inbjudan

VINNOVA inbjuder härmed företag, universitet, högskolor och forskningsinstitut att inkomma med ansökan inom utlysningen '**Idépromemorior kring framtidens transportlösningar**'.

Syftet med utlysningen är att få in förslag till möjliga framtida transportlösningar som har potential att utgöra ett väsentligt bidrag för att samhället kostnadseffektivt skall nå kommande miljömål. Ansökningarna skall avse finansiering för att utarbeta idépromemorior som definierar framtida nyckelteknologier, verktyg och metodiker eller kompetenser. VINNOVA efterlyser lösningar av banbrytande karaktär. Underlagen kommer helt eller till del användas vid planering av nya FUD-satsningar.

Föreslagna inriktningar för utlysningen är: **Systemsyn i fokus, Säkerställd tillgänglighet utan ökad mobilitet, Betydelsefulla beteendeförändringar, Framtida kollektivtrafiklösningar, Klimatneutral logistik och ITS**. Applikationerna skall vara relevanta för transportområdet.

VINNOVAs mål är att bidra till hållbar tillväxt i Sverige. Detta sker genom finansiering av behovsmotiverad forskning och effektivisering av landets innovationssystem. Med hjälp av analyser som identifierar hinder och möjligheter i systemen utformas inom områden med tillväxtpotential program och utlysningar. Dessa kan gälla både behovsmotiverad forskning och olika typer av aktörssamspel.

Alla VINNOVAs utlysningar har effektmål, både kortsiktiga och långsiktiga, för vad som avses åstadkommas och hur projekten som finansieras bidrar till hållbar tillväxt. Dessa mål utvärderas kontinuerligt.

För utlysningen finns en budget på högst 2 miljoner kronor. Sista dag att lämna in ansökan är 2008-01-31. Observera att ansökningarna skall vara inne senast kl. 14.00 denna dag.

För att hålla samman de olika grupperingar som får bidrag kommer VINNOVA sammankalla till seminarier. Målet är att koordinera och möjliggöra kopplingar mellan de olika aktörernas arbeten.

Information om denna utlysning samt förutsättningar och villkor för deltagandet framgår av följande utlysningstext. Denna finns även på utlysningens webbsida på www.VINNOVA.se. På denna sida finns också aktuella uppgifter om tider samt länk till den elektroniska ansökningsfunktionen.

OBS: VINNOVA förbehåller sig rätten att när som helst under utlysningsperioden och utan särskild information justera denna utlysningstext. Inga ändringar kommer dock att göras under de fyra sista veckorna.

Stockholm den 3 december 2007

Per Eriksson
Generaldirektör

Magnus Blinge
Enhetschef

2. Utlysningens syfte

Ett av VINNOVAs mål med forskningsfinansiering är att främja nytänkande och nyskapande, såväl inom befintliga sektorer som inom verksamheter som på sikt kan åstadkomma radikala innovationer. Syftet med utlysningen '**Idépromemorior kring framtidens transportlösningar**' är att få in underlag av banbrytande karaktär och som helt eller till del kan användas av VINNOVA vid planering av nya satsningar. Det kan gälla krav på framtida nyckel teknologier, verktyg och metodiker eller kompetenser vilka bedöms centrala för att transportsystemet på 20-30 års sikt kostnadseffektivt ska nå de politiska målsättningarna inom miljöområdet.

3. Bakgrund och motiv

Hållbara transporter behöver i framtiden vara flera gånger mer effektiva samt ha avsevärt lägre negativa effekter på hälsa och social uthållighet än vad dagens transportsystem har. Redan idag finns målsättningar nationellt och internationellt som enligt VINNOVAs bedömning inte kommer nås genom enbart inkrementell forskning och utveckling. Det gäller för globala problem exempelvis EU:s koldioxidmål på 80 % reduktion fram till 2050. Inte heller lokala hälso-/välbefinnanderelaterade mål som exempelvis det nationella kravet på bullermiljöer 2040¹ kommer uppnås med nuvarande utveckling.

För att nå de framtida miljömålen kommer avsevärda förändringar att behövas såväl i beteenden, tekniklösningar och sätt att transportera personer och gods. Behovet av nya lösningar, applikationer och produkter innebär en tillväxtpotential för de samhällen och företag som är innovativa. Därför är det ur ett tillväxtperspektiv som VINNOVA stimulerar utvecklingen mot en mer **långsiktigt** hållbar transportförsörjning.

VINNOVA genomförde våren 2007 en innovationssystemstudie² för området miljö och transport. Ett viktigt resultat som framkom var att flera aktörer betonar att forskningen i ökad utsträckning behöver utgå ifrån ett systemperspektiv. Orsaker är många bl.a. att de vetenskapliga utmaningarna ofta är tvärvetenskapliga och kräver samverkan mellan flera av varandra beroende parter. Den framtida transportutvecklingen bestäms inte enbart utifrån ett enskilt transportslags potential och hinder utan styrs av ett komplext beroende mellan de företag som tillverkar fordon och farkoster, de företag som utför transportarbetet men även de politiska beslutsfattarna som sätter spelreglerna som påverkar hur effektiva transporterna kan bli. VINNOVAs bedömning är att lösningar som innehåller frågeställningar som ligger i gränslandet mellan de traditionella forskningsinriktningarna kommer att spela en stor roll.

Även inom sjunde ramprogrammets transporttema finns områden som stödjer nytänkande och radikal forskning. Tydligast uttrycks det i delområdet "Aeronautics" men även inom "Sustainable Surface Transports" identifieras de utmaningar som transportsystemet står inför och de bidrag som ny teknik kan innebära. Uppbyggnad av svensk kompetens inom nytänkande och radikal forskning tillsammans med en tvärvetenskaplig ansats bedöms kunna öka den svenska närvaron inom nuvarande och kommande ramprogram.

¹ ur regeringens delmål 3: " Det förekommer ingen olägenhet för människors hälsa eller betydande negativ påverkan i övrigt på grund av buller från transportsystemen."

² Innovationssystemanalys för forskningsområdet miljö och transporter, Vendela Zachrisson, Magnus Blinge 2007.

Samtidigt med denna utlysning kommer två andra transportinriktade utlysningar att vara öppna och ha i stort samma tidpunkt för beslut m.m. Utlysningarna har samma slutmål, ett hållbart transportsystem, men olika delmål och syften. En av dem är VINNOVAs utlysning ”Hållbara godstransporter”³. Syftet är att stödja övergången till ett hållbart godstransportsystem och förbättra samverkan inom godstransportområdets innovationssystem.

Den andra är Naturvårdsverkets utlysning, ”HET 2050”⁴. Syftet är att ge underlag till flera myndigheters arbete med att utforma strategier och investeringsplaner inom energi- och transportområdet. Särskilt utpekade forskningsområden är ”Åtgärder och styrmedel”, ”Samhällsplaneringens roll” och ”Politik, policies och maktstrukturer”.

4. Utlysningens inriktning

Framtida transportlösningar kommer troligen att förändra förutsättningarna för de existerande transportsystemen samtidigt som de är beroende av den infrastruktur som finns eller är under planering. Med utlysningen vill VINNOVA få in förslag som är banbrytande, helt eller till del, och som definierar vilka krav som förslaget innebär då det gäller att utveckla nya nyckelteknologier, nya verktyg och metodiker eller bygga upp ny kompetens.

Ett banbrytande förslag behöver inte enskilt innebära att de framtida miljökraven kommer att nås men skall utgöra ett väsentligt bidrag för att nå dit. Även om lösningen är banbrytande behöver det finnas en trovärdig plan för dess introduktion i ett nationellt och internationellt sammanhang.

Ansökningarna skall avse finansiering för att utarbeta **idépromemorior** som ger förslag på strategi och inriktning och som VINNOVA kan använda inför planeringen av framtida forsknings-, utvecklings- eller demonstrationssatsningar.

Med följande ansatser indikerar VINNOVA viktiga men ej nödvändiga utgångspunkter för en ansökan:

- **Systemsyn** är central för att nå en hållbar tillväxt inom transportsektorn av flera anledningar: bl.a. för att få fram *kostnadseffektiva lösningar*, skapa förutsättningar för *paradigmbyte* samt för att minska *suboptimeringar*.
- **Säkerställd tillgänglighet utan ökad mobilitet:** Genom att sträva efter tillgänglighet till tjänster och produkter i stället för mobilitet kan nya bärkraftiga lösningar identifieras.
- **Betydelsefulla beteendeförändringar:** Individernas beteenden påverkas av lagstiftning, reglering och transportsystemets organisation. Staten har här en roll att utveckla och våga införa nödvändiga men ibland impopulära ekonomiska styrmedel. Kombinationen av styrmedel och ny teknik innebär nya möjligheter.

³ Se under pågående utlysningar www.vinnova.se

⁴<http://www.naturvardsverket.se/sv/Lagar-och-andra-styrmedel/Ekonomiska-styrmedel/Forskningsbidrag/Utlysningar/Utlysning-om-hallbara-energi--och-transportsystem-2050/>

- **Framtida kollektivtrafiklösningar:** Dagens kollektivtrafik behöver utvecklas för att i framtiden möta de krav som finns kring miljö, säkerhet, energiåtgång och utrymmesbehov. Nya lösningar måste kunna kopplas ihop fysiskt med dagens system och de befintliga behövs utvecklas tekniskt och organisatoriskt.
- **Klimatneutral logistik:** Tillväxten inom transportnäringen har länge varit hög men med en låg lönsamhet. Detta har påverkat företagets förutsättningar att investera i ny teknik och/eller projekt med hög risk. Förslag på innovativ teknik, organisatoriska lösningar och effektiviseringsverktyg innebär en stor potential.
- **ITS:** Begreppet Intelligent Transport System (ITS) definieras av hur transportsystemet kan bli effektivare (från miljö- och framkomlighetssynpunkt) och säkrare genom att utnyttja informationsteknik. Hittills har säkerhet varit det stora området för ITS men det finns även en stor potential inom miljöområdet.

5. Effektmål

VINNOVA betraktar finansiering av behovsmotiverad FoU som investeringar, vilka på sikt skall främja en hållbar tillväxt i Sverige. Utlysningens effektmål anger vad VINNOVA förväntar sig att de beviljade projekten skall bidra till.

Utlysningen har följande resultatmål:

- Att cirka 10 förslag i form av idépromemorior avrapporteras.
- Att inkomna analyser beskriver de centrala utmaningarna samt vad de innebär i form av krav på nyckelteknologier, verktyg, metodutveckling eller kompetensuppbyggnad.

Målet för de långsiktiga effekterna av denna utlysning och som blir mätbara i de program som kan komma att startas som följd av inkomna idépromemorior är följande:

- Ökad kunskap om de teknologier som spelar en avgörande roll för transportsektorn om 20-30 år.
- Svenska FoU miljöer har ökat sin medverkan i EU:s och andra internationella FoU-program.
- Genomförda programsatsningar har lett till innovationer som tydligt påverkar utvecklingen mot hållbart transportsystem (20-30 års sikt).

6. Krav på förslaget och på sökande

Följande krav skall vara uppfyllda:

- Förslaget skall ligga i linje med utlysningens inriktning och tydligt bidra till att uppfylla utlysningens mål.
- Sökande skall vara ett företag, forskningsinstitut, universitet eller högskola.
- Projektet skall resurssättas så att det kan genomföras under 2008.

7. Bedömningskriterier

Följande kriterier kommer att avgöra VINNOVAs beslut om finansiering av ansökan:

- **Relevans**, dvs hur väl förslaget ligger i linje med utlysningens inriktning och bidrar till utlysningens effektmål.
- **Kvalitet**, dvs förslaget höjd, nyhetsvärde och förmåga att bidra till den teknisk/vetenskapliga utvecklingen inom utlysningens ämnesområde och inriktning.
- **Genomförbarhet**, dvs de sökande personernas (teamets) förmåga och trovärdighet vad gäller genomförandet av det tilltänkta förslaget. Detta omfattar dels en bedömning av **teamets kompetens**, dels en bedömning av **metodik och angreppssätt**, inklusive realismen i planen och budgeten.
- VINNOVA lägger stor vikt vid att den sökande tydligt redogör för om och i så fall hur **det föreslagna förhåller sig** till pågående eller planerad verksamhet nationellt och/eller andra större internationella satsningar.

8. Budget

Denna utlysning har en budget på ca 2 miljoner kronor under 2008. Inom denna ram beräknas ca tio förslag kunna beviljas finansiering.

9. Tidplan

Följande tider gäller för utlysningen:

Sista ansökningsdag: 2008-01-31 kl. 14.00

Sista datum för beslut om finansiering: 2008-03-14

Tidigaste datum för projektstart: 2008-03-14

Senaste datum för att avrapportera idépromemoria: 2008-10-01

10. Bedömningsprocessen

Ansökningarna bedöms av VINNOVA i samråd med en bedömningsgrupp.

VINNOVA fattar det formella beslutet om finansiering och meddelar detta beslut till samtliga sökande.

VINNOVA omfattas av offentlighetsprincipen. Myndigheten har dock en skyldighet att skydda bl.a. företagshemligheter enligt sekretesslagen.

11. Hur man ansöker

Ansökan görs endast elektroniskt via ansökningstjänsten på VINNOVAs Intressentportal. Denna nås genom utlysningens webbsida på VINNOVAs webbplats under ”Hur man ansöker”. För att kunna lämna in en ansökan måste du först skapa ett användarkonto hos VINNOVA. Med hjälp av detta kan du sedan logga in på ansökningstjänsten. Har du redan ett användarkonto hos VINNOVA kan du använda detta.

Vid frågor om den elektroniska ansökningsfunktionen, kontakta VINNOVAs IT-support, tel 08-473 32 99, helpdesk@VINNOVA.se. IT-supporten är öppen vardagar kl 8.00 - 16.30.

12. Ansökans innehåll

Ansökningstjänsten består av ett antal elektroniska blankettsidor som fylls i av sökanden. Till ansökan skall bifogas en **projektbeskrivning** och en **personalbilaga**. Endast dessa bilagor kommer att beaktas vid ansökan. Bilagorna skall vara i pdf-format.

De elektroniska blankettsidorna består delvis av nedanstående frågor, som obligatoriskt skall besvaras. I den mån någon fråga inte bedöms som relevant att besvara, så skall detta kommenteras.

Huvudrubrik	Innehåll
Titel	På svenska och engelska.
Sammanfattning	På svenska och engelska.
Relevans	Förslag till idépromemoria kring ett framtida FoU program skall inrymma en beskrivning som: <ul style="list-style-type: none"> • definierar inriktning. • tar fram en strategi för hur kunskapsuppbyggnaden skall ske. • ger argument för hur insatsen bidrar till det övergripande syftet. • tar upp genus-, jämställdhets- och mångfaldsaspekter.
Kvalitet	Beskrivning av: <ul style="list-style-type: none"> • teamets kompetens. • genus-, jämställdhets- och mångfaldsaspekter. • metod. • hur kompetensläget är idag nationellt respektive internationellt • Visar hur insatsen relaterar till andra satsningar nationellt, inom EU och/eller övriga världen.
Genomförbarhet	Beskrivning av: <ul style="list-style-type: none"> • angreppssätt och strategi för projektet. • tidplan med tydliga delmål. • vilka aktörer som deltar och vilka deras roller är. • vilka aktiviteter som skall genomföras. • hur det banbrytande förslaget kan introduceras i ett nationellt och internationellt sammanhang.

Projektbeskrivningen skall vara på max 4 A4-sidor med 12 punkters textstorlek. Projektbeskrivningar som överskrider denna gräns kommer inte att beaktas.

Personalbilagan skall vara på max 3 A4-sidor med 12 punkters textstorlek. Personalbilagor som överskrider denna gräns kommer inte att beaktas. Den skall innehålla relevanta CV för projektledaren och nyckelpersoner i projektteamet. För samtliga deltagare skall anges namn, ålder, kön, titel/funktion samt omfattning av medverkan i projektet.

13. Kontaktpersoner

Ytterligare information om programmet, utlysningen och ansökningar lämnas av:

Carl Naumburg, Programledare

Tel: 08-473 3172

e-post: Carl.Naumburg@VINNOVA.se

Magnus Blinge, Enhetschef

Tel: 08-473 30

e-post: Magnus.Blinge@VINNOVA.se

Svar på frågor av administrativ karaktär lämnas av:

Lena Dalsmyr, Programassistent

Tel: 08-473 31 16

e-post: Lena.Dalsmyr@VINNOVA.se